

Handläggare: Per Johansson
Telefon: 08-508 26 618

20

Till
idrottsnämnden

Översyn av föreningsstödet

Förvaltningens förslag till beslut

1. Idrottsnämnden godkänner förvaltningens redovisning av arbetet med översynen av föreningsstödet till barn- och ungdomsföreningar.
2. Idrottsnämnden godkänner förvaltningens förslag till föreningsstöd att gälla från och med den 1 januari 2012.

Olof Öhman
Förvaltningschef

Kersti Ruthström
Chef staben idrott och folkhälsa

Sammanfattning

Idrottsnämnden gav i verksamhetsplanen för 2011 idrottsförvaltningen i uppdrag att göra en översyn av föreningsstödet. Föreningsstödet har haft samma grunduppbyggnad sedan lång tid. Den största förändringen av regelverket har varit att medlemsaktivitetsbidraget differentierats. Det betyder att yngre barn, 7-9 år, får bidrag vid färre tillfällen än de äldre, 10-20 år. Bidragsbeloppet höjs dessutom ju äldre deltagarna är.

I översynen har förvaltningen haft möten med Stockholms föreningsliv, jämfört bidragen med andra kommuner och i en föreningsenkät tagit in föreningarnas synpunkter. Föreningarna har framfört att de i stort sett är nöjda med utformningen av föreningsstödet. Förvaltningen föreslår därför i stort sett ett oförändrat stöd, förutom införandet av en idrottsbonus för att nå prioriterade grupper och ett förenklat ansökningsförfarande för de mindre föreningarna.

Bakgrund

Idrottsnämnden gav i verksamhetsplanen för 2011 idrottsförvaltningen i uppdrag att göra en översyn av föreningsstödet, i dialog med idrottsrörelsen och med ambitionen att behålla fortsatt goda förutsättningar för föreningar och olika idrotter i Stockholm. I uppdraget ingick även att hitta former för en idrottsbonus.

Regelverket för föreningsstödet har haft samma grunduppbyggnad sedan lång tid tillbaks. Det har funnits medlemsaktivitetsbidrag, lägerbidrag och stöd för verksamhetslokaler och 0-taxa.

Några förändringar har varit följande:

- 0-taxan för vuxna togs bort 1992 och ersattes av subventionerad taxa
- Begränsningar i medlemsaktivitetsbidraget beslutades 1994, vilket innebar att antal bidragsberättigade aktiviteter maximerades till 40 per år för 7-9-åringar och 120 per år för 10-20-åringar
- Att ett ledarutbildningsbidrag återinfördes år 2000

Nuvarande regelverk är i sina huvuddrag från år 2000, efter att förvaltningen året innan fick i uppdrag att göra en översyn av föreningsstödet. Den mest påtagliga förändringen som då infördes var att ledarutbildningsbidraget infördes, men regelverket förändrades också i övrigt. De olika bidragsarterna knöts på tydligare sätt till föreningarnas bidragsberättigade medlemmar och aktiviteter, så att föreningarnas storlek påverkade hur stort stöd de kunde få för exempelvis ledarutbildning och i hyresbidrag.

Idrottsnämnden har sedan dess beslutat om några mindre förändringar. Bland annat har nivån på medlemsaktivitetsbidraget ändrats så att medlemsaktivitetsbidraget blir högre ju äldre deltagarna är.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av staben för idrott och folkhälsa efter samråd med driftavdelningen. Samråd har också skett med Stockholms föreningsliv.

Arbetsprocess

I arbetet med översynen av föreningsstödet har förvaltningen arbetat tillsammans med föreningslivet i Stockholm. En referensgrupp med åtta föreningsrepresentanter utsedda av Stockholms Ungdom och Stockholms Idrottsförbund har varit till stor hjälp i arbetet. Referensgruppen har träffats vid fem tillfällen där nuvarande

och framtida föreningsbidrag har diskuterats, men också hur arbetet för att nå fler ungdomar bäst kan stödjas.

Tre större föreningsträffar har genomförts

- en i början av processen där bland annat uppdraget redovisades
- en i september som förutom gruppdiskussioner innehöll några korta inspirationsföreläsningar
- en avslutande träff där förvaltningens förslag till kommande stöd redovisades och diskuterades

Enkät

Förvaltningen har genomfört en enkät där 94 statistiskt utvalda föreningar inbjöds att delta. Av dessa svarade 69 på enkäten. Det innebär en svarsfrekvens på 73 procent vilket är fullt tillräckligt för att svaren, ur statistisk mening, ska vara av tillförlitliga.

Enkäten innehöll frågor om det nuvarande stödet, men gav även möjlighet för de som svarade att lämna idéer och förslag på åtgärder för att nå de grupper som nu inte är med i föreningslivet i samma omfattning som övriga. I enkäten gavs möjlighet att sätta betyg på nuvarande stöd både i stort och på de olika bidragsarterna. Det genomsnittliga betyget blev 3,8 på en femgradig skala. Högst betyg fick 0-taxan, ledarutbildningsbidraget och lägerbidraget. Föreningarna är relativt samstämmiga, det som skiljer lite åt är att idrottsföreningarna ger ledarutbildningsbidraget ett lite högre betyg medan övriga föreningar framhåller lägerbidraget. De synpunkter som lämnas är överlag positiva, många framhåller att föreningsstödet är bra, att de olika bidragsarterna gynnar bredden hos föreningarna och flertalet vill ha kvar ett generellt stöd som inte ändras år från år.

Den negativa kritik som framkommit är framför allt att många anser att ansökningsförfarandet för medlemsaktivitetsbidraget är alldeles för krångligt. Det är en stor administration som flertalet föreningar inte anser står i paritet mot bidragets storlek. Många föreningar efterlyser också ett internetbaserat närvarosystem för medlemsaktivitetsbidraget.

Enkäten innehöll även öppna frågor om hur fler ungdomar, framför allt från stadens prioriterade grupper, ska komma med i föreningsverksamhet eller annan verksamhet som bidrar till att öka den fysiska aktiviteten. Mängden synpunkter som här lämnades visar på det stora engagemang som finns för barn och ungdomar och deras fritid hos Stockholms föreningsliv. Det går inte att här gå in på alla synpunkter som lämnades men det många framhöll är vikten av att samarbete är vik

tigt för att lyckas. Även skolans roll för att nå inaktiva barn och ungdomar betonades. Det är där som, enligt enkätsvaren, huvudansvaret för ungdomars hälsa borde ligga, inte på det ideella föreningslivet.

Sammanfattningsvis visar enkätresultaten att föreningarna i stort är nöjda med reglerna för föreningsstödet. Man vill även fortsättningsvis ha ett generellt stöd som inte ändras år från år. Däremot är föreningarna intresserade av att vara med i ett gemensamt arbete, i sina respektive närområden, med staden och eventuella andra intressenter för att få fler barn och ungdomar aktiva.

Jämförelser med andra

Förvaltningen har i översynen använt resultaten i "Ung Livsstil". Där belyses bland annat ungdomars deltagande i föreningslivet, vilka verksamheter de deltar i, varför de slutat och vilka önskemål de har beträffande fritidssatsningar i kommunen. De kommuner som är med är Stockholm, Huddinge, Helsingborg, Lidingö, Linköping och Haninge. Andelen ungdomar som är medlemmar i en idrottsförening skiljer sig bara marginellt mellan kommunerna. Det är samma nedåtgående kurva: mellanstadiet 65 procent, högstadiet 50 procent och gymnasiet 35 procent. Föreningsstödet storlek skiljer sig däremot åt väsentligt från 349 kr per invånare (7-20 år) i Stockholm till 700 kr per invånare i Helsingborg.

Ett studiebesök har genomförts i Malmö där förvaltningen träffade ett hundratal föreningsrepresentanter och Malmö fritidsförvaltning för att diskutera föreningsstödet utformning i de bägge kommunerna.

Förvaltningen har även träffat företrädare för Göteborgs och Malmös fritidsförvaltningar och diskuterat föreningsstödet utformning i de olika städerna. Sammanfattningsvis är stöden relativt lika i sin uppbyggnad. Tyngdpunkten på stöden varierar, Malmö prioriterar anställningsstöd, Göteborg anläggningsstöd och Stockholm aktivitetsstöd.

Webbaserad närvarorapportering

I föreningsenkäten framkom att den största kritiken mot dagens system var att framför allt medlemsaktivitetsbidraget är krångligt och kräver mycket administration av föreningarna. Många har påtalat behovet av ett internetbaserat system för att underlätta föreningarnas närvarorapportering. Förvaltningen kommer fram till årsskiftet att tillsammans med några föreningar pröva ett system för närvarorapportering och ambitionen är att alla föreningar ska få möjlighet att använda systemet. I Malmö används sedan ett år samma närvarosystem som Stockholm kommer att använda, och vid förvaltningens studiebesök i Malmö diskuterades Malmöföreningarnas erfarenheter av systemet.

Fullt ut kommer närvarorapporteringen att underlätta för föreningsledarna, som kommer att kunna föra sin närvaro direkt på plats via sin mobil eller dator. Det kommer också att sammanställa hela föreningens ansökan för aktivitetsstöd, som nu innebär ett stort arbete för många föreningsadministratörer. Samtidigt kommer det att underlätta förvaltningens arbete vid handläggningen av ansökningar, och på sikt ge ett bra statistikunderlag om hur deltagande i olika verksamheter ser ut i stadens olika stadsdelar.

Slutsatser

Förvaltningen har i översynen haft stor hjälp av referensgruppen. Såväl principiella frågor som förenklingar och tydlighet i bidragsreglerna har diskuterats. Referensgruppen har framhållit att det är viktigt med ett bra generellt stöd som gäller för alla föreningar. Det ska kunna kompletteras med andra insatser, kontantbidrag, samarbete med andra intressenter, exempelvis stadsdelsförvaltningar och skolor, för att lösa lokala problem eller få underrepresenterade grupper i föreningslivet att bli aktivare.

Förvaltningen förelår med hänvisning till referensgruppen, jämförelsen med andra kommuner och enkätundersökningen inga större ändringar i nuvarande föreningsstöd.

Förvaltningens förslag till förändringar i föreningsstödet

I samband med översynen av regelverket har reglerna arbetats igenom och redaktionella ändringar gjorts för att underlätta, förenkla och göra reglerna lättare att förstå. Därutöver föreslås några ändringar som dels är ett resultat av uppdraget för översynen, dels ett resultat av diskussioner som förts i första hand på möten med referensgruppen. Förslaget till ändrade regler för föreningsstödet *biläggs*.

Grundbidrag ersätter schablonbidraget

Med syftet att förenkla administrationen för föreningar med mindre verksamhet föreslår förvaltningen att föreningen ska kunna välja ett grundbidrag på 10 000 kr istället för ett medlemsaktivitetsbidrag. Grundbidraget innebär att föreningen inte har kravet på någon närvaroredovisning. Förvaltningen gör bedömningen att ett hundratal föreningar kan vara intresserade av att välja detta nya stöd för att underlätta sin administration.

Kostnaden för grundbidraget beräknar förvaltningen till ca 370 000 kr, vilket rymms inom nuvarande föreningsstöd. Nuvarande belopp för medlemsaktivitetsbidraget kommer heller inte behöva ändras. I och med denna förändring försvinner det nu-

varande schablonbidraget som riktar sig till föreningar med färre än 100 bidragsberättigade medlemmar.

Förvaltningen ser inga risker för negativa konsekvenser med förslaget till höjt grundbidrag. Även om föreningar som väljer höjt grundbidrag inte krävs på närvaroredovisning kommer förvaltningen – precis som för övriga föreningar – att följa upp och kontrollera dessa föreningars verksamhet.

Skolliknande verksamhet

Syftet med idrottsnämndens stöd till föreningslivet är att det ska gå till verksamhet som bedrivs utanför schemalagd skoltid. Förvaltningen föreslår i ett förtydligande i de allmänna förutsättningarna för bidrag att bidrag inte ges till ”skolliknande verksamhet”, det vill säga verksamhet som skolan har ansvaret för. Det kan gälla exempelvis hemspråksundervisning om det är föreningens huvudsakliga verksamhet.

Lokalstöd och drift-/investeringsbidrag

En stor andel av föreningsstödet, 9,5 mnkr, går till lokalkostnadsbidrag (ej idrottsföreningar) och till idrottsföreningars drift av egna lokaler/anläggningar, där det bedrivs sådan ungdomsidrott som inte kan bedrivas i stadens lokaler och anläggningar. Förvaltningen har haft som praxis att inte ge nybildade föreningar stöd till sina lokaler, men gränsen för när föreningen ska få bidrag har inte varit tydlig. Förvaltningen föreslår att de nya reglerna förtydligar att en förening måste varit verksam och fått medlemsaktivitetsstöd i minst tre år innan bidrag ges till lokalkostnader/investeringar.

Idrottsbonus

I uppdraget att utforma en idrottsbonus anger kommunfullmäktige att syftet är att främja initiativ till och genomförande av verksamhet för nämndens prioriterade målgrupper; personer med funktionsnedsättning, invandrarflickor samt barn och ungdomar som idag inte idrottar.

Det är många föreningsledare som har hört av sig till förvaltningen och påtalat att även icke idrottsföreningar måste känna sig välkomna att söka stödet idrottsbonus. Scouter, 4H och Friluftsförbundet är några av många exempel på föreningar där fysisk aktivitet är en naturlig del av deras verksamhet. Förvaltningen föreslår därför att det i reglerna för idrottsbonusen görs tydligt att stödformen kan sökas för fysisk aktivitet i olika former och inte enbart renodlad idrottsverksamhet.

Förvaltningen vill lyfta fram betydelsen av att alla insatser som görs för att nå barn och ungdomar som inte är aktiva sker i ett samarbete med lokala aktörer som stadsdelsförvaltningar, föreningar, skolan och friskvårdsaktörer. För barn med funktionsnedsättningar föreslår förvaltningen att idrottsbonusen riktas till fritidsverksamhet i allmänhet. Forskning visar att dessa barn med funktionsnedsättning i betydligt mindre utsträckning än andra barn deltar i fritidsaktiviteter. För andra barn och ungdomar bör idrottsbonusen främst gå till verksamhet som bidrar till fysisk aktivitet – spontan och oorganiserad eller ledarledd sådan.

En närmare beskrivning av kriterierna för idrottsbonusen redovisas i bilagan.

Bilaga

Stöd till barn- och ungdomsföreningar